

Andrzej Zybertowicz

Lustra weneckie cyberpanów z Doliny Krzemowej

Ma miejsce bezprecedensowa w dziejach ludzkości kumulacja w rękach bardzo nielicznej grupy podmiotów czterech rodzajów zasobów społecznych: bogactwa, wiedzy, władzy oraz przestrzeni komunikacji społecznej. Można nawet mówić o monopolizacji tych zasobów. W pierwszej kolejności chodzi o tzw. grupę GAFAM: Google, Apple, Facebook, Amazon, Microsoft. Nigdy wcześniej tak nieliczna grupa podmiotów gospodarczych oraz ich dysponentów nie miała tak wielowymiarowej przewagi nad pozostałymi częściami społeczeństwa.

Wskazana kumulacja wytwarza liczne niekorzystne, głębokie i długofalowe skutki społeczne. Do najważniejszych z nich należą: wysoka chwiejność struktur społecznych; hiper-indywidualizm; dezorientacja i degradacja poznawcza oraz moralna miliardów osób; zwiększona podatność na manipulację i szalone ideologie.

Zdaniem badaczki z Uniwersytetu Harvarda Shoshany Zuboff nastąpił „pucz za weneckim lustrem”: ogromny obszar władzy nad społeczeństwami Zachodu niejawnie przechwyciła wąska grupa osób – określamy ich mianem „cyberpanów” – które bez żadnego demokratycznego mandatu zakulisowo zarządzają ważnymi procesami społecznymi. Zostanie wskazane, iż sytuacja ta m.in. ogranicza zdolności racjonalnego reagowania przez USA na wyzwania, jakie dla Cywilizacji Zachodu przyniósł rozwój Chin.

Wykład przedstawi mechanizmy, które leżą u podstaw procesów powodujących, iż *cyber destabilizuje real* i zachęci do dyskusji nad środkami zaradczymi.